

SİNEMADA BİR GÖSTERGE OLARAK RENK VE ANLAMLANDIRMA SÜRECİ: “FİLLER VE ÇİMEN” RENK ÇÖZÜMLEMESİ

Melis OKTUĞ¹

Özet:

Tüm yaşamımızı çevreleyen renk olgusu, hem fiziksel gerçeklik hem de toplumsal, ekinel, bağlamsal bir öge, bir iletişim dizgesi olarak nitelendirilebilmektedir. Bu yaklaşım, algılama sürecinde renge simgesel anlamlar da yüklemektedir. Dışgerçekliği anlamlandırma aracı olarak renk göstergesi, “Filler ve Çimen” filmi bağlamında dilbilim ve göstergebilimin temel kavramlarından yola çıkarak çözümlenecektir.

Abstract:

The fact of colour which frames our life as a whole can be qualified as a physical reality, a social, cultural and contextual element and a communication system. This approach ascribes symbolic meanings to the colour in the process of perception. Colour indicator as a medium of giving meaning to the external reality will be analysed in the context of the film “Elephants and Grass” on the basis of the basic concepts of linguistics and semiotics.

Anahtar Kelimeler: *Renk, dilbilim, göstergebilim, dil, sinema*

Renk Olgusu

Fizik biliminde renk, ışıkla varolan bir titreşim enerjisidir. Buna göre, “cisimlerin rengi, ışığın rengi ile, üstüne düştüğü ve oradan geri yansıdığı cismin doğasının karışımıdır. Temel olarak bir cismin rengi, ışığın o cisim tarafından emilmeyen dalgaboylarıdır”[1]. Dile getirdiğimiz bu tanım çerçevesinde, fizikçilerin araştırma alanının temel dayanağını nesnelere görülebilir kılan ışık ve dalgaboyu ilişkisinin oluşturduğu söylenebilir. Işığın görülmesi ise, fizyolojik bir süreçtir. Bu bağlamda, renk, göz retinası, görme sinirleri ve beyin etkileşimi sonucunda algılanmaktadır.

Rengi yalnız doğal çevre, insanın anatomik yapısı gibi somut gerçeklikle sınırlandırmak olanaksızdır. Renk olgusu, yalnız fen bilimlerine değil aynı zamanda toplumsal bilimlere de konu olmuştur. Renklerin anlamı, bu bağlamda, budunbilim, dilbilim, göstergebilim, ruhbilim gibi çeşitli alanlara özgü çözümleme yöntemleriyle değerlendirilebilmektedir. Yöntemlerin çeşitliliğinin yanısıra, renk olgusu, döneme, dinlere, ekinlere, uzama, hatta bağlama göre değişkenlik gösterdiği bilinen bir gerçektir. Bu da renge simgesel anlamlar başka bir deyişle yananamlar yüklemektedir.

Doğada varolan çiçeğin rengi sevgiliye sunulan bir armağan olduğunda kimileyin aşkın kimileyin bağlılığın göstergesi olmaktadır. Toplumlar, fizik bilimde nötr olduğu varsayılan siyah ve beyaz renkleri törenlerle bağdaştırmaktadırlar. Batıda cenazelerde giyilen siyah yasin, düğünlerde beyaz gelinlik saflığın simgesi olmaktadır. Siyasal partiler düşüncülerini logolarında kullandıkları renklerle kitlelere aktarmışlardır. Ancak, bu örnekler renklerin evrensel bir dili olduğunu göstermemelidir. Batı toplumlarında kırmızı tehlike göstergesi olarak algılanırken, Afrika’da örneğin, beyaz, tehlike ve ölümü çağrıştırmaktadır. Kısacası, renk, insanlık tarihinin her döneminde ekinel, toplumsal, siyasal yaşamda etkili iletişim aracı olarak kullanılmıştır. Bu bağlamda, rengi, yalnız görsel bir algı ve zihinsel bir süreç olarak tanımlamak yetersiz kalacaktır. Rengin anlamını, toplum, kültür ve bağlam ilişkileri kapsamında ele almak gerekmektedir.

¹İstanbul Kültür Üniversitesi, İletişim Tasarımı Bölümü, 34156, Ataköy / İstanbul

